

## LOGBOEK 2023

Op onze facebookpagina is ook regelmatig wat te lezen over de heemtuin. ( [www.facebook.com/vnmwbd](http://www.facebook.com/vnmwbd) )

Zie een mooie serie foto's van het voorjaar en de zomer 2023 in de heemtuin op facebook.



**23 november** In september werd de graanakker gemaaid. In oktober zou de grond gefreesd worden, maar met de grote hoeveelheid regen lukte dat niet; de machine zou vastlopen. In november wilden we met de werkgroep de akker inzaaien, maar er was geen dag dat de machine aan het werk kon. Deze donderdag was het eindelijk gelukt. Voor het zaaien was alleen Kees beschikbaar. Eerst mengen en als de drie graansoorten goed vermengd zijn eenzelfde hoeveelheid aan zaad van akkerkruiden erbij. Na het mengen met zand kon het zaaien beginnen.



**6 november** Op deze eerste werkdag van november heeft Evert de nodige planten in de grond gezet, die we van het Jozefschool terrein hadden gehaald, nu ze van plan zijn daar te gaan bouwen.

Agatha heeft nogal wat nieuwe plantjes ingegraven op het rivierduin en Baulkje, Kees en Anne plantten bollen in het Elzenbroekbos en in de Stinzenhoek.



**De maand oktober** hebben we vooral besteed aan het beplanten van het rivierduin met zandzegge. Toen we het Rivierduin wilden revitaliseren, moesten we wel proberen te voorkomen dat het zand niet de andere gebiedjes in stuift.

Aan het eind van de maand zette Kees nog enkele hazelaars terug, terwijl Lex en Jettie op het rivierduin de plantjes onder de roos bij de muur vandaan haalden en samen met andere planten een andere plaats gaven.

Intussen harkte Hennie zoveel mogelijk blad van het rivierduin



Op verschillende dagen was de werkgroep compleet.

### **maandag 25 september**

Jettie werkte in de kruidentuin, Kees in het Elzenbroekbos, riet en hедера weghalen. Karin trok op het rivierduin paardenstaarten en maakte de rosetten van de gewenste plantjes vrij, ook van snelgroeiend bontkroonkruid. Het was lekker weer om bezig te zijn. Het is herfst, de eerste walnoten vallen.

### **maand**



### **ag 11 september**

De graanakker en de perenboomgaard zijn gemaaid. In de perenboomgaard is het middelste gedeelte ongemoeid gelaten. Zo proberen we de boomgaard wat bloemrijker te maken. Met temperaturen rond 30 graden is het deze maandag voor de vrijwilligers te warm om te werken.

### **maandag 4 september**

De gemeente had (voor ons als een verrassing) een groot deel van de heg langs de Hoge Hoffweg gesnoeid. Een vrijwilliger van de werkgroep landschapsbeheer snoeide het resterende deel, zodat de hele heg er weer strak uitzag.

### **woensdag 16 augustus**

Het werd een mooie Natuurweekdag. Er werd enthousiast gestruind op ons struinpad en gevist in onze wateren. Foto's zijn te zien via onze [facebookpagina](#).



### **dinsdag 15 augustus 2023**

Deze week heeft onze partner “Natuurlijk heel leuk” de natuurweek georganiseerd. Vandaag zijn ze bezig het waterleven in de Heemtuin te onderzoeken, kijken of er vanaf de steigers bij de Poel en de Meander iets te zien is. Ook vanaf de lage brug kun je ook bij het waterleven.

### **maandag 14 augustus 2023**

Vanochtend waren we met vijf vrijwilligers op het Rivierduin en in de Kruidentuin aan het werk; vanmiddag heeft Jos geweest om de heggetjes op de juiste hoogte te snoeien. Het zijn nu weer echte heggetjes voor een Kruidentuin: groot genoeg om de vakken aan te geven, klein genoeg om overheen te stappen.

### **donderdag 10 augustus 2023**

Vrijwilliger Jos zorgde ervoor dat de Kruidentuin weer strak geschoren haagjes heeft. Ook buiten de gezamenlijke werkdag kan iemand een zelfstandige taak op zich nemen. Ook vrijwilliger Antoinette was actief bij het verwijderen van Heermoes van het rivierduin, dat nog wel geruime tijd onze aandacht vraagt.

Het Rivierduin zal altijd open plekken met zand moeten houden willen bepaalde soorten insecten zich thuis gaan voelen en het warme zand opzoeken.



### **maandag 7 augustus 2023**

In het Elzenbroekbos verwijderden we de Dauwbraam en op het Rivierduin de Heermoes.

Soorten die meer bij het gebied horen, krijgen daar voorrang. Ook in onze Kruidentuin werd gewerkt. We waren bijna voltallig en wel op zeker vier plekken aan het werk.

Er kwam ook nog iemand langs die graag op een ander moment dan de maandag aan het werk wilde. Ook wilde ze wel een karwei om in haar eigen tijd aan de slag te kunnen; we leveren dus ook maatwerk aan vrijwilligers die hun steentje willen bijdragen.

**maandag 31 juli 2023.** Kees is aan het werk geweest in het Elzenbroekbos. We proberen dit gebied te vullen met allerlei soorten Zegge. Er staan nu zo'n zes soorten. Kees heeft hun plekken weer vrij gemaakt van de Dauwbraam. Ondertussen werkten er ook vrijwilligers in de Kruidentuin en op het rivierduin. We waren met z'n zevenen en kunnen nog steeds handen gebruiken.

### **maandag 24 juli 2023**

Op meerdere maandagen is er in de heemtuin gewerkt. Vooral het verwijderen van de heermoes uit het nieuwe rivierduin vraagt steeds tijd. Maar het is nodig om de door ons geplante en dus gewenste beplanting de ruimte te geven.  
In de kruidentuin staat de Kaardebol mooi in bloei.



### **begin juli 2023**

In het vroege voorjaar wordt er in april gemaaid en zetten we in de hele boomgaard het gras op achterstand. Nu maaien we een deel, in het najaar weer een ander deel met wel een kleine overlap (die dan dus drie maaibeurten gaat krijgen). Nu sparen we bijvoorbeeld wat nog bloeit en dus nog zaad moet zetten, Knoopkruid zie je nog staan, Margrietten, bijna uitgebloeid, ook nog wel.

### **dinsdag 20 juni 2023**

Er is bij de heemtuin een prachtig groot insectenhotel geplaatst.



### **maandag 19 juni 2023**

Werk in de Heemtuin: sproeien van het Rivierduin en een paadje geschoond. Waar de sproeier niet kwam, verder gegaan om Heermoes te verwijderen.

### **maandag 12 juni 2023**

De Klimop werd wel heel erg kolossaal; vanochtend werkten we van 8 tot 10 uur en op drie plekken hebben we 'm tot op het kale hout gesnoeid.



### **donderdag 1 juni 2023**

De Graanakker met akkerkruiden staat er prachtig bij.



Dat de Klaprozen niet zo lang zijn, maakt ze misschien wat minder zichtbaar, maar er staan er veel. Het geel van de Herik verdwijnt langzamerhand en Bolderik en Korenbloem geven al hier en daar wat paars/roze met een wit hartje en korenbloemenblauw. Op de Bloemenheuvel met ruderale kruiden hebben we ook een grammetje akkerkruiden meegezaaid...





### **maandag 22 mei 2023**

Vandaag is er Heermoes verwijderd. Met het afgraven van de voedselrijke toplaag van het Rivierduin en het opbrengen van twee vrachtwagens rivierzand waren we helaas de Heermoes niet kwijt; die heeft de wortels nog op meer dan twee meter diepte zitten. Ondertussen werden de haagjes van de Kruidentuin gesnoeid.

### **maandag 1 mei 2023**

Naast het wieden in de kruidentuin hebben we deze ochtend besteed aan het verwijderen van zoveel mogelijk kleine acertjes van het rivierduin.



### **maandag 17 april 2023**

Vanochtend was de werkgroep Heemtuin voor een deel aan het werk; Jettie, Boukje, Karin en Kees waren er en Hennie kwam koffiedrinken. Vanaf nu zullen we er vaker op maandag zijn. Wil je een keer meehelpen? [heemtuin@vnmw.nl](mailto:heemtuin@vnmw.nl) om te informeren en je op te geven.



Het onkruid is uit kruidentuin gehaald en Kees heeft 't struinpad nagelopen. Waterdrieblad in poel begint te bloeien, verder o.a Grote muur, Oosterse anemoon en de bloesem van de Pruimenboom. De veelheid aan gele Bostulpen is leuk.

#### **4 april 2023**

Gele bosanemoon en Kievitsbloem zijn de nieuwe bloeiers en omdat ze zo mooi zijn de Gele bostulpen en de Daslook en Blauwe druifjes (gezien hoe de eerste Hommels van de meerdere bloemetjes van het Blauwe druifje smaakvol genieten?).

#### **30 maart 2023**

In de Heemtuin a/d Hoge Hofweg lijkt inmiddels een zwanenpaar de baas te zijn.



Eerst maakten ze een nest naast de lage brug en werden de vele wandelaars toch te druk voor het stel. Toen probeerden ze het in het hoge riet bij het schiereiland en inmiddels zwemmen ze in de Meander en steken over naar de Poel. Met veel bombarie vertellen ze je dat je niet welkom bent.

Op de Walmuur groeit Sedum, Muurvaren in drie plantholtes (de drie Muurleeuwenbekken hebben zich al over de muur verspreid) en in de Kruidentuin zijn de lege plekken weer aangevuld.

In het Elzenbroekbos een stuk met stinzenplanten gestart en misschien gaan we daar Pinksterbloemen zien op de open plek waar ook wat struiken, varens en de Grote wederik is aangeplant.

Op **13 februari 2023** was het mooi lenteweer en met een grote club vrijwilligers gaven we de heemtuin een voorjaarsbeurt. Iemand van de gemeente kwam helpen om gaten in de grond te boren voor palen waar nestkastjes aan opgehangen worden. Jos en Kees hingen de nestkastjes vervolgens op. Er is blad geharkt in het nat hooiland (om te verschrallen) en in de kruidentuin zijn oude bloeistengels weggehaald. Iedereen was lekker bezig en daarna was het lekker koffie drinken in het zonnetje. Een paartje pimpelmeesjes (waarschijnlijk) kwam direct een nestkastje inspecteren.



**Begin februari.** Het werk in het Bosplantsoen en de aanleg van de vogelkijkwand maakte het noodzakelijk dat de paadjes met de lemen halfverharding weer werden op- en aangevuld.

### **januari 2023**

In de loop van januari is een vogelkijkscherm geplaatst. De 4 palen staan er permanent. Bij georganiseerde activiteiten worden de schermen met kijkvenster er in geplaatst.



In de eerste week van het nieuwe jaar waren enkele vrijwilligers van de werkgroep Landschapsbeheer actief in de heemtuin. Ze hebben eenderde deel van de griend terug gezet en de knotwilg die dit jaar aan de beurt was is geknot. Intussen lieten de eerste sneeuwkllokjes zich zien.



En Jos zorgde dat de twee Schietwilgen onderaan de dijkelling teruggezet werden...

